

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การใช้วรรณกรรมท้องถิ่นเป็นสื่อพัฒนาทักษะการอ่านและเขียน
ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในอำเภอทุ่งยางแดง จังหวัดปัตตานี เป็นการศึกษาวิจัยกึ่งทดลอง
มีวิธีดำเนินการ ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6
ปีการศึกษา 2549 ในอำเภอทุ่งยางแดง จังหวัดปัตตานี จำนวน 12 โรงเรียน จำนวน 290 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6
ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2549 โรงเรียนบ้านแลแวง อำเภอทุ่งยางแดง จังหวัดปัตตานี
จำนวน 1 ห้องเรียน จำนวน 28 คน โดยการเลือกแบบเจาะจง

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

2.1 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย มีดังนี้

2.1.1 แผนการเรียนรู้ แผนการเรียนรู้สำหรับใช้สอนอ่านและสอนเขียน จำนวน
17 แผน ใช้เวลาสอนแผนละ 1 ชั่วโมง แผนการเรียนรู้ที่ 1 เป็นแผนเตรียมการอ่านและการเขียน
แผนการเรียนรู้ที่ 2 - 17 เป็นแผนการเรียนรู้ที่ใช้เนื้อหาวรรณกรรมท้องถิ่น แต่ละแผนการเรียนรู้
ประกอบด้วยจุดประสงค์การเรียนรู้ ด้านพุทธิพิสัย ทักษะพิสัย และจิตพิสัย กิจกรรมการเรียนรู้
สื่อการเรียนรู้ และการวัดผลและประเมินผล สำหรับแผนการเรียนรู้ที่ 1 ไม่มีการวัดและ
ประเมินผล แผนการเรียนรู้ที่ 2-17 วัดจุดประสงค์การเรียนรู้ด้านพุทธิพิสัยโดยใช้แบบฝึกหัด ส่วน
ด้านทักษะพิสัยและจิตพิสัยวัดโดยใช้การสังเกต

2.1.2 เครื่องมือพัฒนาการอ่านและการเขียนระหว่างเรียน เป็นเครื่องมือที่ใช้ในการพัฒนาการอ่านและการเขียน 3 ส่วน ได้แก่ เครื่องมือด้านพุทธิพิสัย ทักษะพิสัย และจิตพิสัย ดังต่อไปนี้

1) เครื่องมือพัฒนาการอ่านและการเขียนด้านพุทธิพิสัย ประกอบด้วย

(1) เนื้อหาเกี่ยวกับวรรณกรรมท้องถิ่นจังหวัดปัตตานี ผู้วิจัยได้จัดกลุ่มเพื่อใช้ในการวิจัยตามคำแนะนำของผู้ทรงคุณวุฒิ เป็น 4 กลุ่ม และนำมาใช้ในการวิจัย ดังนี้

กลุ่มที่ 1 กลุ่มเพลงพื้นบ้าน ประกอบด้วย เพลงพื้นบ้านและการละเล่นพื้นบ้าน วรรณกรรมที่นำมาใช้ในการวิจัย ได้แก่ 1) เพลงชาน้อง 2) เพลงไกวเปล และ 3) การเล่นกูปาฮามะ

กลุ่มที่ 2 กลุ่มนิทานพื้นบ้าน ประกอบด้วยนิทานของไทยพุทธและมุสลิม วรรณกรรมที่นำมาใช้ในการวิจัย ได้แก่ 1) นิทานเรื่องเส้นผมของแม่ 2) นิทานเรื่องโต๊ะลาดูดาดง 3) นิทานเรื่องเศรษฐีกับขางก 4) นิทานเรื่องกระจงกับหอย

กลุ่มที่ 3 กลุ่มตำนาน ประกอบด้วย ตำนาน กฎเบ็ดเสร็จ และวรรณกรรมคำสอน วรรณกรรมที่นำมาใช้ในการวิจัย ได้แก่ 1) ตำนานบ้านควนกะลาทอง 2) ตำนานบ้านพิเทน 3) ตำนานเจ้าแม่หลิมกอเหนี่ยว 4) ตำนานปิ่นใหญ่พญาธานี

กลุ่มที่ 4 กลุ่มปริศนาคำทายและสำนวนไทย วรรณกรรมที่นำมาใช้ในการวิจัย ได้แก่ 1) ปริศนาคำทายเกี่ยวกับสัตว์ 2) ปริศนา 2) ปริศนาคำทายเกี่ยวกับพืช 1) ปริศนา 3) ปริศนาคำทายเกี่ยวกับอาชีพ 1) ปริศนา 3) สำนวนไทยเกี่ยวกับการปฏิบัติตน จำนวน 6 สำนวน

(2) แบบฝึกหัดการอ่านทำเรื่อง เรื่องละ 10 ข้อ เป็นแบบปรนัย ชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก

(3) แบบฝึกหัดการเขียน เป็นแบบอัตนัย เรื่องละ 1 ข้อ โดยเขียนสรุปความจากเพลงพื้นบ้าน นิทานพื้นบ้าน ตำนาน 1-2 ประโยค และเขียนอธิบายความหมายของสำนวนไทยและปริศนาคำทายพร้อมคำเฉลย 1-2 ประโยค

2) เครื่องมือพัฒนาการอ่านและการเขียนด้านทักษะพิสัย ประกอบด้วย

(1) แบบสังเกตพฤติกรรมทักษะพิสัยในการอ่าน

ก. นั่งทำสบายตัวตรง

ข. ไม่เอียงคอหรือส่ายหน้าตามบรรทัด

ค. ไม่ทำปากขมูบขมิบหรือออกเสียงขณะอ่าน

ง. กวาดสายตาจากซ้ายไปขวาตลอดบรรทัด ไม่มองย้อนกลับ

จ. ไม่ใช้นิ้วหรือสิ่งของใดๆชี้ตัวอักษร

จ. มีสมาธิในการอ่าน

(2) แบบบสังเกตพฤติกรรมด้านทักษะพิสัยในการเขียน

ก. เขียนถูกต้องตามอักขรวิธี

ข. ทำงานสะอาด เป็นระเบียบ

ค. เว้นวรรคตอนถูกต้อง

3) เครื่องมือพัฒนาการอ่านและการเขียนด้านจิตพิสัย ใช้แบบสังเกต โดยสังเกตจากพฤติกรรม ดังนี้

(1) การอภิปรายแสดงความคิดเห็น โดยใช้คำสุภาพเหมาะสม กับประเด็น

(2) พุดตรงประเด็น

(3) แสดงความคิดเห็นอย่างมีเหตุผล

2.1.3 แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านและการเขียน ประกอบด้วย แบบทดสอบ ดังต่อไปนี้

1) แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านและการเขียนก่อนเรียน เพื่อวัดทักษะการอ่าน การเขียนสรุปความ และการเขียนอธิบายความหมายสำนวนไทยและปริศนาคำทาย ประกอบด้วย เนื้อหาวรรณกรรมท้องถิ่นที่ให้อ่าน 4 ตอน ได้แก่ ตอนที่ 1) ปริศนาคำทาย 1 ปริศนา 2) สำนวนไทย 1 สำนวน 3) เพลงไก่อ่เดือน 4) นิทานเรื่องโต๊ะอาลิมผู้ฉลาด ในแต่ละตอน เป็นคำถามแบบปรนัยชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 10 ข้อ รวมทั้งสิ้น 40 ข้อ ส่วนแบบทดสอบวัดทักษะการเขียน เป็นการเขียนสรุปความจากเนื้อหาวรรณกรรมท้องถิ่นเรื่อง โต๊ะอาลิมผู้ฉลาด และเพลงไก่อ่เดือน 1-2 ประโยค และเขียนอธิบายความหมายปริศนาคำทาย และสำนวนไทยที่ให้อ่าน 1-2 ประโยค

2) แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านและการเขียนหลังเรียน เพื่อวัดทักษะการอ่าน การเขียนสรุปความและการเขียนอธิบายความหมายสำนวนไทยและปริศนาคำทาย ประกอบด้วย เนื้อหาวรรณกรรมท้องถิ่นที่ให้อ่าน 4 ตอน ได้แก่ ตอนที่ 1) ปริศนาคำทาย 1 ปริศนา 2) สำนวนไทย 1 สำนวน 3) เพลงนกกระจาบ 4) ตำนานเกาะเล่าปี แต่ละตอนมี คำถามแบบปรนัยชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 10 ข้อ รวมทั้งสิ้น 40 ข้อ ส่วนแบบทดสอบวัดทักษะการเขียน เป็นการเขียนสรุปความจากเนื้อหาวรรณกรรมท้องถิ่นเรื่อง ตำนานเกาะเล่าปี และเพลงนกกระจาบ 1-2 ประโยค และเขียนอธิบายความหมายปริศนาคำทายและสำนวนที่ให้ อ่าน 1-2 ประโยค

2.2 การสร้างเครื่องมือ

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ดำเนินการ ดังนี้

2.2.1 แผนการเรียนรู้

การสร้างแผนการเรียนรู้ได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

- 1) ศึกษาหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544
- 2) ศึกษาการจัดการเรียนรู้กลุ่มสาระภาษาไทยและวิธีการสร้าง

แผนการเรียนรู้ ของกรมวิชาการ (2546: 95) รวมทั้งงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อเป็นแนวทางในการสร้างแผนการเรียนรู้

3) สร้างแผนการเรียนรู้ โดยใช้วรรณกรรมท้องถิ่นเป็นสื่อพัฒนาการอ่านและเขียนสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 17 ครั้ง ใช้เวลาสอนครั้งละ 1 ชั่วโมง โดยใช้วิธีการสอน 3 วิธี ดังนี้ (1) เทคนิคการใช้คำถาม จำนวน 6 แผน ได้แก่ แผนเตรียมการอ่านและการเขียน 1 แผน และแผนการเรียนรู้ที่ใช้วรรณกรรมท้องถิ่น 5 แผน คือ แผนการเรียนรู้ที่ 2-6 (2) การอ่านแบบนิรนัย จำนวน 6 แผน คือแผนการเรียนรู้ที่ 7-12 และ (3) การอ่านแบบอุปนัย จำนวน 5 แผน คือแผนการเรียนรู้ที่ 13-17

แผนการเรียนรู้ ประกอบด้วย จุดประสงค์การเรียนรู้ สาระการเรียนรู้ กิจกรรมการเรียนรู้ สื่อ/อุปกรณ์การเรียนรู้ และการวัดผลประเมินผล

4) นำวรรณกรรมท้องถิ่นที่ได้เรียบเรียงและปรับระดับความยากง่ายแล้ว มาใช้สอนโดยนำวรรณกรรมที่มีจำนวนคำน้อย ไม่ถึง 100 คำ ซึ่งไม่ได้นับคำ มาสอนในแผนการเรียนรู้ ดังนี้ และตามด้วยวรรณกรรมที่นับคำ เรียงลำดับเนื้อหา ดังต่อไปนี้

- แผนการเรียนรู้ที่ 1 ปริศนาคำทายเกี่ยวกับสัตว์
- แผนการเรียนรู้ที่ 2 ปริศนาคำทายเกี่ยวกับพืช-อาชีพ
- แผนการเรียนรู้ที่ 3 ส่วนวนไทย
- แผนการเรียนรู้ที่ 4 ส่วนวนไทย
- แผนการเรียนรู้ที่ 5 ส่วนวนไทย
- แผนการเรียนรู้ที่ 6 เพลงชาनोंง
- แผนการเรียนรู้ที่ 7 เพลงไกวเปล
- นิทานเรื่องเส้นผมของแม่
- แผนการเรียนรู้ที่ 8
- นิทานเรื่องโต๊ะลาตุตาดง
- แผนการเรียนรู้ที่ 9
- นิทานเรื่องเศรษฐีกับยาจก
- แผนการเรียนรู้ที่ 10
- นิทานเรื่องกระจงกับหอย
- แผนการเรียนรู้ที่ 11

แผนการเรียนรู้ที่ 12 การเล่นเกมบาสเกตบอล

แผนการเรียนรู้ที่ 13 ดำเนินงานบ้านพิเศษ

แผนการเรียนรู้ที่ 14 ดำเนินงานเจ้าแม่หลิมกอเหนี่ยว

แผนการเรียนรู้ที่ 15 ดำเนินงานบ้านควนกะลาทอง

แผนการเรียนรู้ที่ 16 ดำเนินงานปิ่นใหญ่พญาธานี

5) นำแผนการเรียนรู้ให้ผู้ทรงคุณวุฒิ ได้แก่ (1) ผู้เชี่ยวชาญด้านหลักสูตรระดับประถมศึกษา (2) ผู้เชี่ยวชาญด้านการสอนภาษาไทย (3) ผู้เชี่ยวชาญด้านการวัดผลและประเมินผล และคณะที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ตรวจสอบในด้านความสอดคล้องของจุดประสงค์การเรียนรู้ กิจกรรมการเรียนรู้ สื่อ/อุปกรณ์การเรียนรู้ และการวัดและประเมินผล เพื่อปรับปรุงแก้ไข

6) นำแผนการเรียนรู้ที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองสอนกับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบ้านโต๊ะชูด ปีการศึกษา 2549 จำนวน 30 คน เพื่อปรับปรุงแก้ไขกิจกรรมการเรียนรู้ให้เหมาะสมกับสถานการณ์จริงที่จะนำไปทดลองกับกลุ่มตัวอย่าง

7) ปรับปรุงแก้ไขแผนการเรียนรู้อีกครั้งหนึ่งก่อนนำไปใช้สอนกลุ่มตัวอย่าง

2.2.2 เครื่องมือพัฒนาการอ่านและการเขียน

การสร้างเครื่องมือพัฒนาการอ่านและการเขียนจากวรรณกรรมท้องถิ่นมีวิธีการ ดังนี้

1) ศึกษาวรรณกรรมท้องถิ่นในจังหวัดปัตตานี พบว่ามี 2 ประเภท (กรมศิลปากร 2542: 82) คือ วรรณกรรมมุขปาฐะ และวรรณกรรมลายลักษณ์ วรรณกรรมทั้ง 2 ประเภท ได้แก่ เพลงพื้นบ้าน การละเล่นพื้นบ้าน นิทานพื้นบ้าน ตำนาน กวีเบ็ดเสร็จ วรรณกรรมคำสอน สำนวนไทย และปริศนาคำทาย

2) นำมาจัดกลุ่มและคัดเลือกวรรณกรรม เพื่อใช้ในการวิจัยตามคำแนะนำของผู้ทรงคุณวุฒิ โดยจัดกลุ่ม ตามลักษณะความใกล้เคียงของเนื้อหา และพิจารณาเลือกวรรณกรรมโดยใช้เกณฑ์ ดังนี้

(1) การแบ่งกลุ่มวรรณกรรมท้องถิ่น แบ่งเป็น 4 กลุ่ม

กลุ่มที่ 1 กลุ่มเพลงพื้นบ้าน ประกอบด้วย เพลงพื้นบ้าน และการละเล่นพื้นบ้าน

กลุ่มที่ 2 กลุ่มนิทานพื้นบ้าน เป็นนิทานพื้นบ้านของไทยพุทธและไทยมุสลิม

กลุ่มที่ 3 กลุ่มตำนาน ประกอบด้วย ตำนานเกี่ยวกับสถานที่

กลุ่มที่ 4 กลุ่มสำนวนไทยและปริศนาคำทาย ประกอบด้วย สำนวนไทยเกี่ยวกับ

การปฏิบัติตน ปริศนาคำทายเกี่ยวกับสัตว์ ปริศนาคำทายเกี่ยวกับพืช และปริศนาคำทายเกี่ยวกับอาชีพ

(2) การพิจารณาเลือกวรรณกรรมท้องถิ่นมาใช้ในการวิจัย

ก. เนื้อหาที่มีลักษณะเป็นเรื่อง พิจารณาเรื่องที่มีจำนวนคำตั้งแต่ 100 คำขึ้นไป

ข. เลือกเรื่องที่ใช้ภาษาและคำศัพท์ ซึ่งปรากฏอยู่ในหนังสือเรียน สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

ค. เลือกเรื่องที่มีประโยคไม่ซับซ้อน หรือมีประโยคความเดียว

3) คัดเลือกวรรณกรรมทั้ง 4 กลุ่ม กลุ่มละ 15 เรื่อง รวมทั้งสิ้น 60 เรื่อง

4) สุ่มจำนวนเรื่องจากกลุ่มที่แบ่งไว้ด้วยการสุ่มอย่างง่าย ตามที่ต้องการ นำมาใช้ในการวิจัย ดังนี้

กลุ่มที่ 1 กลุ่มเพลงพื้นบ้าน ประกอบด้วย

เพลงพื้นบ้าน 4 เพลง และการละเล่น 1 ชนิด ได้แก่ (1) เพลงไก่อีถือน (2) เพลงนกกระจาบ (3) เพลงชาน้อง (4) เพลงไกวเปล และ (5) การเล่นกบฏาฮามะ

กลุ่มที่ 2 กลุ่มนิทานพื้นบ้าน ประกอบด้วย

นิทานพื้นบ้าน 5 เรื่อง ได้แก่ (1) นิทานเรื่องโต๊ะอาถืมผู้ฉลาด (2) เส้นผมของแม่ (3) โต๊ะลาตุคาตง (4) เศรษฐีกับขาก และ (5) กระจงกับหอย

กลุ่มที่ 3 กลุ่มตำนาน ประกอบด้วย

ตำนาน 5 เรื่อง ได้แก่ (1) ตำนานเกาะเล่าปี (2) ตำนานบ้านพิเทน (3) ตำนานเจ้าแม่หลิมกอเหนี่ยว (4) ตำนานบ้านควนกะลาทอง และ (5) ตำนานปิ่นใหญ่พญาธานี

กลุ่มที่ 4 กลุ่มสำนวนไทย และปริศนาคำทาย ประกอบด้วย

สำนวนไทย 8 สำนวน ได้แก่

- (1) จี๋หมิ่นยังไม่ทันหล่นจากหัว
- (2) ซาติลูกท้อนไม่ย่อนไม่หวาน
- (3) ช้ำ ช้ำ ได้พริ้วสองเล่ม ลก ลก ได้พรกหน่วยเดียว
- (4) ดึงกอชิง = ปีบว่างเปล่า
- (5) อาเนาะ เปาะ = ลูกพ่อ
- (6) ทั้งกินทั้งขอ ทั้งห่อหือบเริน
- (7) แถกจนเกล็ดแห่ง
- (8) ต้องเจียดอย่ากลัวควา ฉวยลูกสาวอย่ากลัวเสียเบียด

ปริศนาคำทาย 6 ปริศนา ประกอบด้วย

(1) ปริศนาคำทายเกี่ยวกับพืช 3 ปริศนา คือ

- ะไรหว่า แกวกผ้าเห็นขน แกวกขนเห็นเม็ด แกะเม็ดเห็นได้
- ะไรหว่า หนั่งหุ้มขน ขนหุ้มคูก คูกหุ้มเนื้อ เนื้อหุ้มน้ำ
- ะไรหว่า ดั้นเท่าครก ไบปรก ลูกดำ

(2) ปริศนาคำทายเกี่ยวกับสัตว์ 2 ปริศนา คือ

- ะไรหว่า คำเหมือนกา บินมาเหมือนนก ปีกสีดินหก บินผลึกเข้ารู
- ะไรหว่า เสาสองเสา หลังคาสองตับ นอนไม่หลับ ยกขึ้นร้องเพลง

(3) ปริศนาคำทายเกี่ยวกับอาชีพ 1 ปริศนา คือ

- ะไรหว่า โค้งโค้งโหมงตั้ง มือหนึ่งลอค น้ำบ่อออกหรอยจ้ง ผันหลังให้

5) นำเนื้อหาของวรรณกรรมท้องถิ่นจำนวน 11 เรื่อง ได้แก่ (1) การเล่น
 ภูบาสามะ (2) นิทานเรื่องโต๊ะอาลิมผู้ฉลาด (3) นิทานเรื่องกระจงกับหอย (4) นิทานเรื่องเส้นผม
 ของแม่ (5) นิทานเรื่องโต๊ะลาตุตาดอง (6) นิทานเรื่องเศรษฐีกับข่าง (7) ตำนานบ้านควน
 ละลาทอง (8) ตำนานปิ่นใหญ่พญาธานี (9) ตำนานบ้านพิเทน (10) ตำนานเจ้าแม่หลิมกอเหนี่ยว
 และ (11) ตำนานเกาะเล่าปี มาปรับให้มีระดับความยากง่ายให้ เหมาะสมกับนักเรียนชั้นประถม
 ศึกษาปีที่ 6 ตามหลักของ ฟราย (Fry, 1977: 242-254) ซึ่งปรับใช้กับภาษาไทย
 (Munsegvith, 1982: 219) โดยมีขั้นตอน ดังนี้

(1) สุ่มข้อความจากเรื่อง โดยเรื่องที่มีความยาวประมาณ 300 คำ

ได้สุ่มข้อความมา 2 ตอน คือ ตอนต้น และตอนท้าย เรื่องที่มีความยาวประมาณ 500 คำ ถึง 600
 คำ จะสุ่มข้อความ เป็น 3 ตอน คือ ตอนต้น ตอนกลาง และตอนท้าย ตอนละ 100 คำ การนับคำ
 ยึดตามพจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน (2542) สำหรับข้อความตอนต้นจะเริ่มนับคำแรกของ
 บรรทัดแรก ตอนกลางจะนับจำนวนคำจากข้อความที่อยู่กึ่งกลางของเรื่อง ส่วนตอนท้าย จะเริ่ม
 นับจำนวนคำตั้งแต่บรรทัดสุดท้ายของเรื่องขึ้นมาจนครบ ตอนละ 100 คำ

(2) นับจำนวนพยางค์ใน 100 คำ ของแต่ละตอนในเนื้อเรื่องที่สุ่มไว้
 แล้วหาค่าเฉลี่ยของจำนวนพยางค์ โดยนำจำนวนพยางค์ในแต่ละตอนมารวมกันหารด้วยจำนวน
 ตอนที่สุ่มไว้ แล้วปรับค่าเฉลี่ยของจำนวนพยางค์ด้วยวิธีการที่ปรับใช้กับภาษาไทย (Munsegvith,
 1982: 219) โดยการบวกค่าคงที่ คือ 5 เพื่อเปิดตารางกราฟของฟราย (Fry, 1977: 242-254)

(3) นับจำนวนประโยค 100 คำ ของแต่ละตอน แล้วหาค่าเฉลี่ยของ
 ประโยค โดยการนำจำนวนประโยคในแต่ละตอนมารวมกันหารด้วยจำนวนตอนที่สุ่มไว้

การเริ่มต้นประโยค จากตอนต้น และตอนกลางเริ่มนับประโยคแรกของข้อความ ส่วนตอนท้ายนับจากประโยคสุดท้ายขึ้นมา สำหรับเศษจำนวนคำที่ไม่ถึง 1 ประโยค ทำเป็นจุดทศนิยม โดยเทียบกับจำนวนคำที่มีอยู่ในประโยคนั้นทั้งหมด

(4) นำค่าเฉลี่ยของพยางค์และค่าเฉลี่ยของประโยคที่ได้ไปเปิด

ตารางกราฟของฟราย (Fry, 1977: 242-254) ถ้าเรื่องใดที่มีค่าเฉลี่ยไม่ตรงกับระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ก็ปรับจำนวนคำและจำนวนประโยคให้เหมาะสมกับระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยไม่เปลี่ยนแปลงแนวคิดของเนื้อเรื่อง การเรียงลำดับเรื่องจากง่ายไปยากโดยดูจากตำแหน่งที่ปรากฏในกราฟของฟราย เรื่องที่ง่ายหมายถึง เรื่องที่มีค่าเฉลี่ยพยางค์และประโยคตัดกันอยู่ใกล้กับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ส่วนเรื่องที่ยากหมายถึง เรื่องที่มีจำนวนคำและค่าเฉลี่ยประโยคตัดกันอยู่ใกล้กับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ค่าเฉลี่ยของพยางค์และประโยค ดังนี้

เรื่อง	ค่าเฉลี่ยพยางค์	ค่าเฉลี่ยประโยค
1. กุบาสามะ(การละเล่น)	127.5	7.26
2. นิทานเรื่องโต๊ะอาลิมผู้ฉลาด	132.5	8.25
3. นิทานเรื่องกระจงกับหอย	125.5	5.50
4. นิทานเรื่องเส้นผมของแม่	126.0	8.20
5. นิทานเรื่องโต๊ะลาดูตาแดง	126.0	7.45
6. นิทานเรื่องเศรษฐีกับขางก	121.5	6.05
7. ตำนานบ้านควนกะลาทอง	129.5	7.03
8. ตำนานปิ่นใหญ่พญาตานี	144.5	7.70
9. ตำนานบ้านพิเทน	133.0	7.44
10. ตำนานเจ้าแม่หลิมกอเหนี่ยว	137.0	9.15
11. ตำนานเกาะเล่าปี	128.0	6.78

สำหรับวรรณกรรมที่ไม่ได้นำมานับค่า ได้แก่ 1) ปริศนาคำทาย 2) สำนวนไทย 3) เพลงพื้นบ้าน ไม่สามารถนำมาวิเคราะห์ได้ เนื่องจากจำนวนคำไม่ถึง 100 คำ

6) สร้างแบบฝึกหัดท้ายเรื่องจากวรรณกรรมท้องถิ่นทั้ง 16 เรื่อง ตาม

วัตถุประสงค์ของบลูม (Bloom, อ้างถึงใน สุนันทา มั่นเศรษฐวิทย์ 2545: 83 - 84) วัดวัตถุประสงค์ขั้นต้น คือ ความรู้-ความจำ ความเข้าใจ และการนำไปใช้ ร้อยละ 50 หรือ 5 ข้อ และวัดวัตถุประสงค์ขั้นสูง คือ การวิเคราะห์ การสังเคราะห์ และการประเมินค่า ร้อยละ 50 คือ 5 ข้อ

เป็นข้อสอบปรนัยชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก และในแบบฝึกหัดทั้ง 16 เรื่อง เขียนสรุปความ/เขียนอธิบายความหมาย จำนวน 1-2 ประโยค เมื่อสร้างเสร็จได้นำแบบฝึกหัดไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาทางด้านความตรงเนื้อหา ได้ค่า IOC เท่ากับ 0.87 – 1.00 แล้วนำเสนอคณะกรรมการที่ปรึกษาเพื่อปรับปรุงแก้ไข

7) นำแบบฝึกหัดการอ่านและการเขียน ไปทดลองใช้กับนักเรียนโรงเรียนบ้านโตะซูด ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน เพื่อหาความยากง่าย ค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อและค่าความเที่ยง โดยใช้สูตร คูเคอร์ ริชาร์ดสัน 20 ผลปรากฏ ดังนี้

- (1) ค่าความยากง่าย อยู่ระหว่าง 0.38 - 0.75
- (2) ค่าอำนาจจำแนก อยู่ระหว่าง 0.38 - 0.69
- (3) ค่าความเที่ยง อยู่ระหว่าง 0.57 - 0.68

2.2.3 แบบสังเกตพฤติกรรมด้านทักษะพิสัยและด้านจิตพิสัยในการอ่านและเขียน

แบบสังเกตพฤติกรรมด้านทักษะพิสัยและด้านจิตพิสัยในการอ่านและการเขียน มีรายละเอียด ดังนี้

1) แบบสังเกตพฤติกรรมด้านทักษะพิสัยในการอ่าน ประกอบด้วย

- (1) นั่งท่าสบายตัวตรง
- (2) ไม่เอียงคอหรือส่ายหน้าตามบรรทัด
- (3) ไม่ทำปากขมขมิมหรือออกเสียงขณะอ่าน
- (4) กวาดสายตาจากซ้ายไปขวาตลอดบรรทัดไม่มองย้อนกลับ
- (5) ไม่ใช้นิ้วหรือสิ่งของใดๆชี้ตัวอักษร
- (6) มีสมาธิในการอ่าน

2) แบบสังเกตพฤติกรรมด้านจิตพิสัยในการอ่านและการเขียน

ประกอบด้วย

- (1) การอภิปรายแสดงความคิดเห็น โดยใช้คำสุภาพเหมาะสมกับประเด็น
- (2) พูดตรงประเด็น
- (3) แสดงความคิดเห็นอย่างมีเหตุผล

3) แบบสังเกตพฤติกรรมด้านทักษะพิสัยในการเขียน ประกอบด้วย

- (1) เขียนถูกต้องตามอักขรวิธี
- (2) ทำงานสะอาด เป็นระเบียบ
- (3) เว้นวรรคตอนถูกต้อง

เกณฑ์ในการประเมิน ผ่านให้ 1 คะแนนและไม่ผ่านให้ 0 คะแนน ในแต่ละข้อ

2.2.4 แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านและการเขียนก่อนเรียนและหลังเรียน ผู้วิจัยสร้าง โดยดำเนินการ ดังนี้

1) แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านและการเขียนก่อนเรียนและหลังเรียน เป็นแบบคู่ขนาน สร้างขึ้นจากเนื้อหาวรรณกรรมในจังหวัดปัตตานี แต่ละฉบับ แบ่งเป็นตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ปริศนาคำทาย 1 ปริศนา

ตอนที่ 2 ส่วนภาษาไทย 1 ส่วน

ตอนที่ 3 เพลงพื้นบ้าน

ตอนที่ 4 นิทาน/ตำนาน

ตอนที่ 5 เป็นการเขียนสรุปความ/เขียนอธิบายความหมายจากเนื้อหา

ตอนที่ 1-4

ในการเลือกนิทานพื้นบ้าน/ตำนาน เลือกเรื่องที่อยู่กึ่งกลางของตำแหน่งในกราฟของฟราย ใช้เป็น แบบทดสอบก่อนเรียน 1 เรื่อง คือ นิทานเรื่องโต๊ะอาลิมผู้ฉลาด มีจำนวนคำ 286 คำ ค่าเฉลี่ยพยางค์และประโยคเท่ากับ 132.5/8.25 สำหรับแบบทดสอบหลังเรียน จำนวน 1 เรื่อง คือ ตำนานเกาะเล่าปี มีจำนวนคำ 294 คำ ค่าเฉลี่ยพยางค์และประโยคเท่ากับ 128/6.78

แต่ละตอนมีคำถามเพื่อวัดการอ่านจำนวน 10 ข้อ รวมทั้งฉบับ มีฉบับละ 40 ข้อ เป็น แบบทดสอบปรนัยชนิด เลือกตอบ 4 ตัวเลือก ส่วนแบบทดสอบการเขียนแต่ละตอน มี 1 ข้อ รวมทั้งฉบับ มี 4 ข้อ เป็นการเขียนสรุปความ เพลงพื้นบ้านและนิทาน/ตำนาน 1-2 ประโยค และเขียนอธิบายความหมายของสำนวนไทย/ปริศนาคำทาย จำนวน 1-2 ประโยค

1) นำแบบทดสอบทั้งสองฉบับ คือแบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน ไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาทางด้านความตรงเนื้อหา ได้ค่า IOC เท่ากับ 0.98 และ 0.97 แล้วนำเสนอคณะอาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อปรับปรุงแก้ไข

2) นำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านและการเขียน ไปทดลองใช้กับนักเรียนโรงเรียนบ้านโต๊ะชูด ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน เพื่อค้นหาความยากง่าย และ คำอ่านาจจำแนก เป็นรายชื่อ และค่าความเที่ยง โดยใช้สูตร กูเดอร์ ริชาร์ดสัน 20 ผลปรากฏ ดังนี้

- (1) แบบทดสอบก่อนเรียน ค่าความยากง่าย อยู่ระหว่าง 0.44 - 0.75
 คำอ่านาจจำแนก อยู่ระหว่าง 0.38 - 0.63
 ค่าความเที่ยง เท่ากับ 0.64

- (2) แบบทดสอบหลังเรียน ค่าความยากง่าย อยู่ระหว่าง 0.31 - 0.75
 ค่าอำนาจจำแนก อยู่ระหว่าง 0.38 - 0.63
 ค่าความเที่ยง เท่ากับ 0.65

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล ระหว่างวันที่ 30 มิถุนายน 2549 ถึงวันที่ 31 กรกฎาคม 2549 เวลา 9.40 น. – 10.40 น. โดยทดลองกับนักเรียนชั้น ประถมศึกษาปีที่ 6 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2549 โรงเรียนบ้านแลแวง อำเภอยางชุมน้อย จังหวัดปัตตานี จำนวน 28 คน ดังนี้

3.1 ทดสอบก่อนเรียน โดยใช้แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านและการเขียนก่อนเรียน

3.2 ดำเนินการสอน ตามแผนการเรียนรู้โดยผู้วิจัยเป็นผู้ดำเนินการสอนด้วยตนเอง วันละ 1 ครั้ง ครั้งละ 1 ชั่วโมง จำนวน 17 ครั้ง ระหว่างวันที่ 3 กรกฎาคม 2549 ถึงวันที่ 27 กรกฎาคม 2549 เวลา 09.40 – 10.40 น. ก่อนสอนตามแผนการเรียนรู้ที่ใช้วรรณกรรมท้องถิ่น ผู้วิจัยได้สอนตามแผนการเรียนรู้เพื่อเตรียมการอ่านและการเขียนจำนวน 1 แผน โดยใช้เทคนิคคำถามส่วนเนื้อหาเป็นนิทานเรื่อง ชวนากับงูเห่า แต่ไม่ได้วัดผลและประเมินผล เมื่อสิ้นสุดการสอนตามแผนการเรียนรู้ที่ใช้เนื้อหาวรรณกรรมท้องถิ่นแต่ละแผน ได้มีการประเมินด้าน พุทธิพิสัย ทักษะพิสัยและจิตพิสัย

3.3 ทดสอบหลังเรียน โดยใช้แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านและการเขียนหลังเรียน

3.4 นำคะแนนที่ได้จากการทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน แบบฝึกหัด การอ่านและการเขียน รวมทั้งคะแนน ทักษะพิสัยและจิตพิสัย มาทำการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล โดยให้นักเรียนทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านและการเขียนก่อนเรียนและหลังเรียนและแบบฝึกหัด ซึ่งมีเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

4.1 แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการอ่าน จำนวน 40 ข้อ เป็นปรนัย 4 คำเลือก คะแนนเต็ม 40 คะแนน ให้คะแนน ดังนี้

- 1) ตอบถูกให้คะแนนข้อละ 1 คะแนน
- 2) ตอบผิดให้คะแนนข้อละ 0 คะแนน

4.2 แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเขียน ฉบับละ 4 ข้อ เป็นการเขียนสรุปความ จากเรื่องที่อ่าน 2 ข้อ และเขียนอธิบายความหมายของสำนวนไทยและปริศนาคำทาย 2 ข้อ ให้คะแนนข้อละ 10 คะแนน มีเกณฑ์ ดังนี้

- 1) สรุปความตรงประเด็น/เขียนอธิบายความหมายถูกต้อง 4 คะแนน
 - (1) สรุปความตรงประเด็นทุกประเด็นในการเขียนแนวคิดของเรื่อง 4 คะแนน
 - (2) สรุปความผิดหรือขาดประเด็นบางส่วนในการเขียนแนวคิดของเรื่อง

หักประเด็นละ 1/2 คะแนน

- 2) เขียนเป็นประโยคถูกต้องตามหลักภาษา 3 คะแนน

ประโยคประกอบด้วย ประธาน กริยา กรรม หรือส่วนขยาย

- (1) เขียนเป็นประโยคถูกต้องตามหลักภาษาทุกประเด็น 3 คะแนน
- (2) ขาดประธาน กริยา กรรม ส่วนใดส่วนหนึ่งหรือวางผิดตำแหน่ง

หักที่ละ 1/2 คะแนน

- 3) การสะกดคำ 2 คะแนน

- (1) สะกดคำถูกต้องหมดให้ 2 คะแนน
- (2) สะกดคำผิด 1-2 คำ หักที่ละ 1/2 คะแนน

- 4) ความสะอาด เป็นระเบียบ 1 คะแนน

- (1) ทำงานสะอาดเรียบร้อย ให้ 1 คะแนน
- (2) มีรอยลบสกปรก ชัดๆ เขียนไม่เป็นระเบียบ หักที่ละ 1/2 คะแนน

4.3 แบบฝึกหัด ประกอบด้วยแบบฝึกหัดการอ่านและการเขียน ดังนี้

4.3.1 แบบฝึกหัดด้านการอ่าน ประกอบด้วย เนื้อหาวรรณกรรมท้องถิ่น 1 เรื่อง คำถามจำนวน 10 ข้อ คะแนนเต็ม 10 คะแนน โดยมีเกณฑ์ให้คะแนน เช่นเดียวกับข้อ 4.1

4.3.2 แบบฝึกหัดด้านการเขียน เป็นการเขียนสรุปความจากเรื่องที่อ่านและเขียนอธิบายความหมายสำนวนไทย/ปริศนาคำทาย มีความยาว 1-2 ประโยค คะแนนเต็ม 10 คะแนน มีเกณฑ์ เช่นเดียวกับข้อ 4.2

4.4 การประเมินทักษะพิสัยและจิตพิสัย ในแต่ละข้อ กำหนดคะแนนดังนี้ ผ่าน ให้ข้อละ 1 คะแนน ไม่ผ่าน ให้ข้อละ 0 คะแนน

5. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล มีดังนี้

- 5.1 ศึกษาผลการพัฒนาทักษะการอ่านและการเขียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยใช้ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน
- 5.2 เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์การอ่านของนักเรียนก่อนเรียนและหลังเรียนโดยใช้
วรรณกรรมท้องถิ่นเป็นสื่อ โดยใช้วิธีทดสอบค่าที่ (t – dependent)
- 5.3 เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์การเขียนของนักเรียนก่อนเรียนและหลังเรียน
โดยใช้วรรณกรรมท้องถิ่นเป็นสื่อ โดยใช้วิธีทดสอบค่าที่ (t – dependent)
- 5.4 ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการอ่านและการเขียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson Product Moment Correlation)